

STUDIA PRAWNO-EKONOMICZNE, TOM 96/2015
Streszczenia / Summary

PRAWO – THE LAW

Łukasz BŁASZCZAK

Dr hab. prof. nadzw., Zakład Postępowania Cywilnego

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski, Poland

e-mail: lukasz.blaszczak1977@gmail.com

**CHARAKTER PRAWNY ZAŻALENIA NA POSTANOWIENIA
PREZESA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W ŚWIETLE KODEKSU POSTĘPOWANIA CYWILNEGO**

(Streszczenie)

Niniejszy artykuł dotyczy problematyki charakteru prawnego zażalenia na postanowienia Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Jest to ważna problematyka i istotna z punktu widzenia postępowania cywilnego. Uwagi autora koncentrują się na ocenie, czy zażalenie to ma charakter środka zaskarżenia czy też powództwa. Ocena autora zmierza w kierunku, iż zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest zbliżone do powództwa jako środka ochrony prawnej.

Słowa kluczowe: orzeczenie sądowe; konkurencja; pozew; proces sądowy; charakter prawny

**THE LEGAL CHARACTER OF COMPLAINT AGAINST THE DECISION OF THE PRESIDENT
OF THE OFFICE OF COMPETITION AND CONSUMER PROTECTION IN THE LIGHT
OF THE CODE OF CIVIL PROCEDURE**

(Summary)

This article concerns the legal character of appeals against the orders of the President of the Office of Competition and Consumer Protection. This is an important issues and important from the point of view of Civil Procedure. Author's Note focused on assessing whether the complaint is in the nature of an appeal or complaint.

Rating author moving in the direction that the appeal against the decision of the President of the Office of Competition and Consumer Protection is close to the action as a means of legal protection.

Keywords: court order; concurrence; summons; lawsuit; legal nature

Adam DROZDEK
Mgr, Katedra Prawa Finansowego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Śląski w Katowicach, Poland
TAX Leader. Glumińska-Pawlic, Szymik, Oleś
Kancelaria Doradców Podatkowych sp.k.
e-mail: adam_drozdek@poczta.onet.pl

ZAKRES POJĘCIA NALEŻNOŚCI CELNYCH W ŚWIETLE UNIJNEGO KODEKSU CELNEGO

(Streszczenie)

Przepisy prawa celnego ustanawiają prawa i obowiązki osób przywożących i wywożących towary z terytorium Unii Europejskiej oraz uprawnienia i obowiązki organów celnych. Jednym z podstawowych obowiązków osób przywożących lub wywożących towary z terytorium Unii jest obowiązek uiszczenia należności celnych. Nakładane one są nie tylko w celach *stricte* fiskalnych, ale służą ochronie rynku unijnego przed konkurencyjnymi towarami sprowadzanymi z zagranicy. Należności celne są jedną z podstawowych instytucji prawa celnego Unii Europejskiej. Pomimo to wciąż brakuje opracowań teoretycznych poświęconych tej instytucji prawnej.

Słowa kluczowe: prawo celne; należności celne; cło

THE CONCEPT OF DUTY IN THE LIGHT OF THE EU CUSTOMS CODE

(Summary)

Customs legislation establish rights and obligations of importing and exporting goods from the territory of the European Union and the powers and duties of the customs authorities. One of the primary responsibilities of the persons importing or exporting goods from the territory of the state is obliged to pay customs duties. They are not imposed only for strictly fiscal, but serve to protect the EU market against competing goods imported from abroad. Customs duties are one of the basic institutions of the European Union customs law. Despite it still lacks theoretical studies devoted to this legal institution.

Keywords: customs law; duties customs; customs duty

Dominika K. DRÓŹDŹ
Dr, Katedra Nauk Prawnych
Społeczna Akademia Nauk, Poland
e-mail: domik@toya.net.pl

W SPRAWIE KONCEPCJI ART. 30 I 25 STATUTU MIĘDZYNARODOWEGO TRYBUNAŁU KARNEGO

(Streszczenie)

Opracowanie dotyczy zagadnień związanych ze stroną podmiotową, o której stanowi art. 30 Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego (dalej: MTK) i o formach sprawczych, które są przewidziane w art. 25 Statutu tego Trybunału. Część ogólna prawa karnego międzynarodowego nie jest jeszcze doprecyzowana, stąd w orzecznictwie prezentowane są nowe interpretacje przepisów Statutu MTK. Debaty nad tymi kwestiami nie ułatwiają różnice terminologiczne i językowe w państwach-członkowskich Statutu MTK.

Przemyślenia nad zagadnieniami rozważanymi przez MTK doprowadziły do następujących propozycji. Proponuje się, aby w żadnym wypadku nie traktować art. 25(3)(a) Statutu MTK zamiennie z art. 25(3)(d) tego Statutu, ze względu na krańcową odmienność form sprawczych, do których odnoszą się te przepisy. Warto jest też mieć świadomość, że gdy sprawca, popełniając czyn z zamiarem bezpośrednim, popełnia go z wolą i świadomością jego popełnienia, niezależnie od tego, czy sprawca uświadamiał sobie konieczność, czy jedynie możliwość realizacji elementów zbrodni międzynarodowych objętych jurysdykcją MTK. Zmiany w interpretacji przepisów Statutu MTK nie powinny pozwalać na niedochowanie zasad odpowiedzialności karnej przewidzianych w tym Statucie (zasady legalizmu, zasady indywidualnej odpowiedzialności karnej).

Słowa kluczowe: Statut MTK; formy sprawcze; zamiar bezpośredni; zamiar ewentualny

PROFESSIONAL AUTONOMIES (SELF-GOVERNMENTS) AND ITS RANGE OF INDEPENDENCE IN LIGHT OF DOCTRINE AND JURISDICTION

(Summary)

The professional autonomies (self-governments) are an essential form of decentralization of public administration in Poland. According to The Constitution of the Republic of Poland of 2nd April, 1997 professional self-governments shall concern a profession in which the public repose confidence, with the proper practice of such professions in accordance with, and for the purpose of protecting, the public interest. Self-governments perform entrusted public task independently, under supervision of state. From the legal point of view self-government is homogeneous category. It was not established, as in case of the units of local government, that the independence of professional autonomies shall be protected by the courts. In literature, as well as in judicial jurisdiction, it is problematic to determine of range and borders of professional independence in performance of public task. The doubt concern especially corporate ethical code. The paper presents research and jurisdiction points of view concerning nature and structural role of professional self-governments in Poland.

Keywords: professional autonomies (self-governments); public tasks; decentralization

Ireneusz JAKUBOWSKI
Dr, Katedra Prawa Rzymskiego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: irja@o2.pl

ROZWAŻANIA O PRAWIE I JEGO NAUCZANIU W KORESPONDENCJI HUGONA KOŁŁĄTAJA Z TADEUSZEM CZACKIM

(Streszczenie)

Autor przedstawia poglądy na prawo i jego nauczanie w Polsce przełomu XVIII i XIX wieku, prezentowane przez dwie wybitne postaci polskiego życia społecznego i intelektualnego, Hugona Kołłątaja i Tadeusza Czackiego. Opiera swoje rozważania na ich opiniach wyrażonych w bardzo obszernej korespondencji listownej, którą obaj panowie prowadzili w czasach tworzenia (lata 1803–1805) w Krzemieńcu gimnazjum/liceum, z perspektywą przekształcenia tej szkoły w Akademię. Obaj, ale szczególnie Kołłątaj, dokonywali podziałów prawa, jego systematyzacji i wskazywali, na jakie gałęzie prawa należy położyć szczególny nacisk w procesie edukacji prawniczej. Pisali o znaczeniu prawa natury, prawa narodów, ale również o nowoczesnym nauczaniu rodzimego prawa cywilnego i karnego. W końcowej części pracy autor przedstawia również ich poglądy na temat roli prawa rzymskiego w kształtowaniu dawnego prawa polskiego oraz miejscu tego systemu prawnego w procesie tworzenia formacji intelektualnej przyszłych prawników. I Czacki, i Kołłątaj nie byli zwolennikami obecności prawa Rzymian w programach nauczania uniwersyteckiego, ale jednak prawo rzymskie, jako oddzielny przedmiot nauczania zostało wprowadzone do szkoły w Krzemieńcu. Autor w podsumowaniu stwierdza, że bez wątplenia więcej o prawie wiedział Kołłątaj, jego poglądy w tej materii były bardziej wyraziste; wynikało to z jego gruntownego wykształcenia prawniczego, zaś Czacki dziedzinę tę poznawał tylko w trybie samokształcenia, poprzez liczne lektury uznanych dzieł prawniczych, a w przypadku prawa rzymskiego – poprzez lekturę jego źródeł.

Słowa kluczowe: Hugo Kołłątaj; Tadeusz Czacki; prawo rzymskie; Liceum Krzemienieckie

OPINIONS ABOUT THE LAW AND ITS TEACHING IN THE CORRESPONDENCE OF HUGO KOŁŁĄTAJ AND TADEUSZ CZACKI

(Summary)

Author is presenting the opinions about the law and its teaching in Poland in late 18th and early 19th century expressed by two significant characters of the Polish social and intellectual life – Hugo Kołłątaj and Tadeusz Czacki. The fundamental core of his paper are opinions expressed by Kołłątaj and Czacki in their epistolary correspondence which was written between 1803 and 1805. A cause of their correspondence was to transform the Krzemieniec's Secondary School into an Academy. Both scholars, but most notably Kołłątaj, suggested the methods of the division of the law and its systematization. They also pointed out which branches of law shall be predominantly taught during the legal studies. They were writing about the importance of the law of nature, law of nations, as well as the methods of teaching Polish civil and criminal law. In the final part of his paper, author is presenting Kołłątaj's and Czacki's opinions about the role of Roman law in the process of the evolution of old Polish law. He is also presenting their opinions on the role of Roman law in the intellectual formation of the future lawyers. Both Czacki and Kołłątaj were not supporters

of the idea of the presence of Roman law in the legal curriculum. Nevertheless, Roman law was included in the Krzemieniec's legal curriculum as a separate subject. In the conclusion, author pointed out that the Kołłątaj was the one, who was more learned in law. His opinions about the law were much more distinct. It was a natural consequence of his legal education. Czacki, instead, knew law thanks to his self-studies, reading of the distinguished legal works and examination of the Roman law sources.

Keywords: Hugo Kołłątaj; Tadeusz Czacki; Roman law; grammar school in Krzemieniec

Mariusz KOPCZYŃSKI
Pracownik samorządowy,
uczestnik seminarium w Katedrze Doktryn Polityczno-Prawnych
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytetu Łódzkiego, Poland
e-mail: drmario@interia.pl

**REFORMA USTROJU MIAST PRUSKICH BARONA VOM
UND ZUM STEINA Z 19 LISTOPADA 1808 ROKU
W ORGANICYSTYCZNEJ INTERPRETACJI OTTONA VON GIERKE**

(Streszczenie)

Celem artykułu jest prezentacja znaczeń, jakie wiekopomnym reformom barona vom und zum Steina z początku XIX wieku, jak i samej jego postaci, przypisywał niemiecki historyk i teoretyk prawa Otto von Gierke. Berliński profesor szczególną uwagę zwrócił na jedną z reform pruskiego polityka sprzed wieku, jego zdaniem najbardziej miarodajną – ordynację miejską z 1808 roku. Analizując treść tego aktu, jak również kontekst działań, wypowiedzi i deklaracji barona, Gierke dochodzi do wniosku, że dotychczasowe interpretacje tej postaci w sensie prób zakwalifikowania jej do konkretnej rodziny ideologicznej były oparte na niewłaściwych przesłankach. Autorzy bowiem nadmierną uwagę przywiązywali do francuskich rewolucyjnych inspiracji vom Steina bądź dowodzili połowicznego i w istocie zachowawczego charakteru jego reform. W ten oto sposób w dyskursie występowały dwa stanowiska: w Steinie widziano frankofilskiego liberała albo konserwatystę, ledwie dopuszczającego jakiegokolwiek zmiany. Tymczasem, czego dowiodł Gierke, jego pruskość była częścią szerszego ogólnoniemieckiego kontekstu, innymi słowy był vom Stein niemieckim patriotą „pracującym” jedynie na odcinku pruskim, rzec można – był niemieckim nacjonalistą *avant la lettre*.

Słowa kluczowe: Stein; Gierke; Prusy, ustrój, ordynacja miejska barona vom Steina z 19 listopada 1808 roku

**DIE PREUSSISCHE STÄDTEORDNUNG DES FREIHERRN
VOM STEIN VOM 19 XI 1808 IN ORGANIZISTISCHER DEUTUNG OTTO VON GIERKES**

(Summary)

Indem ich den Artikel geschrieben habe, stellte ich mir den Ziel, die Bedeutung der Reformen des Freiherrn vom und zum Stein zu präsentieren. Sowohl der Reformen als auch der Gestalt des Freiherrn hat der deutsche Geschichts- und Rechtstheorie- Wissenschaftler Otto von Gierke eine große Bedeutung hinzugeschrieben. Der Berliner Professor hat besonders auf eine der Reformen des preußischen Politikers verwiesen. Es handelt sich um die seiner Meinung nach meist ausschlaggebende Städteordnung vom 19 XI 1808. Indem Gierke sowohl den Inhalt als auch den Kontext der Erklärungen des Freiherrn ergründet, kommt er zu Schlussfolgerung, dass die bisherigen Interpretationen dieser Gestalt, im Sinne, sie zu einer konkreten ideologischen Familie einzustufen auf falschen Voraussetzungen gegründet waren. Die Autoren haben einerseits die übermäßige Bedeutung den Französisch Revolutionären Inspirationen des von Steins hinzugeschrieben. Andererseits haben die Autoren versucht, zu bewiesen, dass seine Reformen einen nur halb, in

Wirklichkeit einen konservativen Charakter tragen. Es haben sich zwei Statements entwickelt: von Stein wurde entweder als Frankophil Liberal oder ein der kaum irgendwelche Veränderungen zulassender Konservativste dargestellt. Sein Preußentum war unterdessen ein Teil des weiteren allgemeindeutschen Kontexts, was es dem Gierke gelungen hat, zu beweisen. Mit anderen Worten zu sagen, war von Stein ein deutscher Patriot, der nur auf dem preußischen Abschnitt gearbeitet hat. Man könnte sagen, er war ein deutscher Nationalist *avant la lettre*.

Schlüsselworte: Stein; Gierke; Preußen; Verfassung; preußische Städteordnung des Freiherrn vom Stein vom 19 XI 1808

Keywords: Government; Prussia; Gierke; municipal reform of Freiherr vom Stein in 1808

Michał KRAKOWIAK
Dr, Katedra Postępowania Cywilnego I
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: michalkpc1@wp.pl

WYBRANE ASPEKTY AZIONE DI CLASSE W PRAWIE WŁOSKIM

(Streszczenie)

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie wybranych zagadnień powództwa grupowego w prawie włoskim – *azione di classe*. Autor omawia genezę wprowadzenia *azione di classe* do włoskiego Kodeksu konsumenckiego z 6 września 2005 roku, mocą ustawy nowelizującej z 24 grudnia 2007 roku. We Włoszech kwestia instytucji powództwa grupowego stała się niezwykle istotna w związku ze skandalami finansowymi dotyczącymi argentyńskich obligacji, w wyniku których zostały poszkodowane rzesze włoskich wierzycieli.

W art. 140-bis ust. 1 i 2 Kodeksu konsumenckiego uregulowano przede wszystkim zakres podmiotowy i przedmiotowy *azione di classe*, znacznie go zawężając. Ponadto postępowanie zostało zbudowane jako postępowanie dwufazowe składające się z etapu wstępnego, w którym sąd bada dopuszczalność powództwa oraz etapu merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. W zakresie nieuregulowanym w art. 140-bis Kodeksu konsumenckiego stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego z 1940 roku. Warto zwrócić także uwagę na dwie drogi rozstrzygnięcia powództwa grupowego przez sąd. W nauce prawa włoskiego obecny model *azione di classe* jest krytykowany.

Słowa kluczowe: powództwo grupowe; konsument; przedsiębiorca; odszkodowanie

SELECTED ASPECTS OF AZIONE DI CLASSE IN ITALIAN LAW

(Summary)

The purpose of this article is to discuss the selected aspects of class action in Italian law – *azione di classe*. The Author discusses the genesis of introduction *azione di classe* to the Italian Consumer Code of 6 September 2005, by virtue of the Act on amending of 24 December 2007. In Italy, the issue of class action has become extremely significant in relation to financial scandals concerning the Argentine bonds, as a result of which they were victimized crowds of Italian creditors.

In Art. 140-bis paragraph 1 and 2 of the Consumer Code regulated primarily subjective and objective scope of *azione di classe*, considerably narrowing it. Furthermore, the procedure was built as a two-phase procedure consisting of the preliminary stage in which the court examines the admissibility of the action and the stage of substantive resolution of the case. To the extent not covered by Art. 140-bis of the Consumer Code, the provisions of the Code of Civil Procedure of 1940. It should also pay attention to the two roads possibilities for settlement of class action by the court. In the science of Italian law the current model *azione di classe* is criticized.

Keywords: class action; consumer; entrepreneur; compensation

Tadeusz SZULC
Dr hab. prof. nadzw. UŁ,
Katedra Powszechnej Historii Państwa i Prawa
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: tadeusz_szulc@wp.pl

STATUS PRAWNOMAJĄTKOWY LUDWIKI MARIII DE GONZAGA W ŚWIETLE INTERCYZ MAŁŻEŃSKICH Z ROKU 1645 I 1649

(Streszczenie)

Związek małżeński Ludwika Marii Gonzaga z Władysławem IV Wazą wyniósł księżniczkę na szczyt hierarchii społecznej. Postanowienia kontraktów małżeńskich z 1645 i z 1649 roku były bardzo korzystne dla Ludwika Marii. Wysokość posagu wynosiła 2 100 000 liwów. Z tej kwoty król Polski otrzymywał 600 000 liwów. Pozostała suma była do dyspozycji królowej. Ludwika Maria miała otrzymać od Rzeczypospolitej oprawę posagu. Zachowywała ona również prawo do własnego majątku we Francji i w Rzeczypospolitej. Pozycja prawno-majątkowa królowej stwarzała dobrą podstawę dla realizacji jej zamierzeń.

Słowa kluczowe: intercyza ślubna królowej; pozycja prawna królowej; pozycja majątkowa królowej; posag królowej; oprawa królowej

THE LEGAL STATUS AND PROPERTY OF LUDWIKA DE GONZAGA IN THE LIGHT OF MARRIAGE SETTLEMENTS FROM 1645 AND 1649

(Summary)

The Ludwika Maria matrimony with Władysław IV Waza took the princess out for the peak of the social hierarchy. The amount of the dowry was 2 100 000 livres. The king of Poland obtained 600 000 liwów from this amount. The remaining amount was at the disposal of Louise Marie. The Queen was to receive from the Republic of Poland the housing of a dowry. The Queen has retained the right to property in France and in the Polish-Lithuanian Commonwealth

Keywords: the dowry of Queen; prenuptial agreement; the Queen's wedding contract; the legal position of the Queen

EKONOMIA – THE ECONOMICS

Michał ARASZKIEWICZ

Dr, Katedra Teorii Prawa, Wydział Prawa i Administracji

Uniwersytet Jagielloński, Poland

e-mail: michal.araszkiwicz@uj.edu.pl

EFEKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA ORAZ INNE KRYTERIA OCENY STANÓW RZECZY W EKONOMICZNEJ ANALIZIE PRAWA

(Streszczenie)

Artykuł koncentruje się na problemie metodologicznym stosowanych w ekonomicznej analizie prawa kryteriów oceny stanów rzeczy. Zgodnie z podstawową tezą normatywną, prawo, analizowane na różnych poziomach (na przykład: instytucji prawnych, regulacji prawnych, orzecznictwa sądowego, procesu legislacyjnego), powinno być ekonomicznie efektywne. Ta teza, wraz z założonym aparatem pojęciowym, tworzy podstawę teoretyczną modelowania ekonomicznego zjawisk prawnych. Podstawowe pojęcie efektywności ekonomicznej nie jest często przedmiotem analiz, z wyjątkiem wprowadzających omówień o charakterze podręcznikowym.

Artykuł jest próbą zainicjowania pogłębionych rozważań dotyczących podstawowych założeń pojęciowych ekonomicznej analizy prawa. W szczególności, dwa następujące elementy kryteriów ekonomicznych stosowanych do oceny stanów rzeczy winny być starannie rozróżniane: parametr stosowany do kwantyfikacji stanów rzeczy oraz stosowane ujęcie ulepszenia oraz stanu optymalnego. Jeżeli chodzi o pierwszy z tych aspektów, dyskutowane są dwa zasadnicze parametry: pieniądź (bogactwo) oraz użyteczność (względnie dobrobyt, aczkolwiek pojęcia te nie są tożsame, zatem nie powinny być stosowane wymiennie). W zakresie drugiego zagadnienia, standardowe pojęcia ekonomicznej efektywności w rozumieniu Pareto i Kaldora-Hicksa są dyskutowane na tle szerszego pojęcia kryteriów kompensacyjnych. Dyskutowane jest również pojęcie funkcji dobrobytu społecznego. Konkluzją artykułu jest twierdzenie, zgodnie z którym konieczne jest prowadzenie pogłębionych analiz metodologicznych założeń przyjmowanych przez wyżej wymienione kryteria, także w nawiązaniu do najnowszej literatury przedmiotu. W przeciwnym wypadku modelowanie ekonomiczne zjawisk prawnych wsparte będzie na wątplych podstawach.

Słowa kluczowe: dobrobyt; efektywność ekonomiczna; funkcja dobrobytu społecznego; kryterium Pareto; kryterium Kaldora-Hicksa; maksymalizacja bogactw

ECONOMIC EFFICIENCY AND OTHER CRITERIA OF ASSESSMENT IN THE LAW AND ECONOMICS ANALYSIS

(Summary)

The paper focuses on the fundamental methodological problem of criteria of assessment of states of affairs that are employed in economic analysis of law. The basic normative claim of law and economics is that the law, analyzed on different layers and in different domains of legal argumentation (for instance, legal institutions, legal regulation, judicial decisions, legislative process) should be economically efficient. This thesis together with the conceptual framework assumed by it constitutes a basis for economic modeling of legal phenomena. The basic concept of economic efficiency is relatively rarely analyzed, apart from standard textbook approaches. This paper aims to provide a step towards a deepened investigation into the basic conceptual assumptions of economic analysis of law. It is claimed that the two elements of criteria which are applied in economic analysis of law should be carefully distinguished: the parameter applied to quantify the state of affairs in question and the adopted account of optimality and improvement. As for the former aspect, the main parameters used in the modelling are: money (wealth) and utility (or cognate concepts such as welfare, however, as it becomes apparent, these concepts should not be used interchangeably). As for the latter aspect, the standard criteria of Pareto efficiency and Kaldor–Hicks efficiency are briefly discussed on the background of a broader theme of compensationist criteria. The concept of social welfare function is also discussed. The chapter is concluded with emphasis on the need of thorough analysis of the assumptions that are backing the abovementioned concepts and for engaging into a discussion with contemporary literature of the subject. The lack of such methodological approach will leave the economic modelling of legal phenomena on rather shaky foundations.

Keywords: welfare; economic efficiency; social welfare function; Pareto criterion; Kaldor–Hicks criterion; wealth maximization

Kamil BOROWSKI
Mgr, Katedra Finansów Publicznych, Instytut Finansów
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: kamil.borowski@uni.lodz.pl

CZYNNIKI PODAŻOWE I POPYTOWE NA RYNKU NIERUCHOMOŚCI MIESZKANIOWYCH W POLSCE

(Streszczenie)

Potrzeby mieszkaniowe mają wymiar powszechny i dotyczą wszystkich obywateli w całym okresie życia ludzi. Dla gospodarstwa domowego posiadanie mieszkania stanowi podstawowe i istotne wyzwanie konsumpcyjne. Mieszkanie jest jednocześnie dobrem podstawowym i dobrem obiektywnie zaliczanym do dóbr najdroższych. Nieruchomość zaspokaja określone potrzeby, ale także jest aktywnym rzeczowym. Oznacza to, że stanowi dobro, które nabywamy, aby przynosiło dochody. Popyt na nieruchomości będzie więc zarówno popytem osób szukających miejsca do mieszkania, jak i popytem osób, które szukają dóbr do zainwestowania.

Rozwój i złożoność rynku mieszkaniowego sprawia, że potrzebna jest przemyślana polityka gospodarcza, uwzględniająca sytuację w sferze nieruchomości. Problemy związane z gospodarką mieszkaniową mają wpływ na sytuację wielu ludzi.

W artykule przedstawiono uwarunkowania funkcjonowania i rozwoju rynku nieruchomości w Polsce. W sposób szczególny zwrócono uwagę na zasoby mieszkaniowe i prowadzoną politykę w tym zakresie. Istotnym elementem są czynniki podażowe i popytowe na rynku nieruchomości mieszkaniowych w Polsce. Dokładna analiza występujących zjawisk pozwala zdiagnozować stan obecny i wyznaczyć kierunki działania na przyszłość.

Słowa kluczowe: rynek nieruchomości; mieszkania; podaż; popyt; zasoby mieszkaniowe; polityka mieszkaniowa

SUPPLY AND DEMAND FACTORS IN RESIDENTIAL REAL ESTATE MARKET IN POLAND

(Summary)

Housing needs are universal and apply to all citizens over the lifetime of the people. Household ownership housing is a basic and important challenge consumer. The apartment is also good, and good basic objective numbered among the most expensive goods. The property caters to specific needs, but is also a tangible asset. This means that it is good that we acquire that brought income. Demand for real estate will therefore demand both people looking for a place to live and demand of people who are looking for property to invest.

Development and the complexity of the housing market makes the need for a well thought out economic policies, taking into account the situation in the property. Problems related to housing policies have an impact on many people.

The article presents the conditions of functioning and development of the real estate market in Poland. In particular, attention was paid to housing and its policy in this regard. An important element of factors are supply and demand in the housing market in Poland. A thorough analysis of the phenomena occurring can diagnose the current state and determine courses of action for the future.

Keywords: real estate market; housing; supply; demand; housing resources; housing policy

Katarzyna FILIPOWICZ
Mgr, Katedra Ekonomii Matematycznej
Uniwersytet Jagielloński, Poland
e-mail: katarzyna.mroczek@uj.edu.pl

Tomasz TOKARSKI
Prof. dr hab., Katedra Ekonomii Matematycznej
Uniwersytet Jagielloński, Poland
e-mail: tomtok67@o2.pl

DWUBIEGUNOWY MODEL WZROSTU GOSPODARCZEGO Z PRZEPLYWAMI INWESTYCYJNYMI

(Streszczenie)

Celem opracowania jest konstrukcja dwubiegunowego modelu wzrostu gospodarczego z przepływami inwestycyjnymi. Model ten bazuje na neoklasycznym modelu wzrostu gospodarczego Roberta Solowa oraz na elementach grawitacyjnego modelu wzrostu gospodarczego zaproponowanego przez Katarzynę Mroczek, Tomasza Tokarskiego i Mariusza Trojaka. W dwubiegunowym modelu wzrostu gospodarczego zakłada się, iż pomiędzy dwoma typami gospodarek (nazywanych umownie gospodarkami bogatymi i biednymi) występują przepływy inwestycyjne. W związku z tym proces akumulacji kapitału rzeczowego w każdej z gospodarek jest zarówno rezultatem inwestycji krajowych, jak i inwestycji zagranicznych. Ponadto przyjmuje się także założenie, że poziom wydajności pracy w danej gospodarce zależy nie tylko od poziomu jej technicznego uzbrojenia pracy, ale również od poziomu technicznego uzbrojenia pracy gospodarki, z którą łączą ją pewne zależności ekonomiczne.

W pracy analizuje się długookresową równowagę modelu wzrostu zarówno ze względu na istnienie punktów stacjonarnych (*steady state*) układu równań różniczkowych, jak i ze względu na stabilność nietrywialnego punktu stacjonarnego. Zbadano również ekonomiczne właściwości punktu długookresowej równowagi modelu, przedstawiono skalibrowane parametry modelu oraz podano ścieżki wzrostu podstawowych zmiennych makroekonomicznych w wybranych wariantach symulacji numerycznych.

Słowa kluczowe: wzrost gospodarczy; przepływy inwestycyjne; konwergencja/dywergencja

BIPOLAR GROWTH MODEL WITH INVESTMENT FLOWS

(Summary)

The aim of the present study is to design a bipolar model of economic growth with investment flows between two types of economies (conventionally referred to as rich economies and poor economies). These poles are rich economies and poor economies.

Presented model of economic growth is a compilation of the neoclassical Solow growth model with elements of the gravity economic growth model proposed by Mroczek, Tokarski and Trojak. Therefore, in the following considerations it is assumed that the process of capital accumulation depends on investments undertaken in the economy. At the same time, Solow growth model takes into account only investments financed by domestic savings, whereas in the bipolar growth model also the investment flows between rich and poor economies are considered. It is assumed that both rich economies are investing in the poor economies and the poor economies make investments in

the rich economies. In addition, like in the gravity model of economic growth, it is assumed that the level of labor productivity in the rich (poor) economies depends not only on the capital-labor ratio of the rich (poor) countries, but also on the value of this macroeconomic variable in the poor (rich) economies.

The paper analyses the long-term equilibrium of the growth model, both in terms of existence of steady states of the system of differential equations and in terms of stability of a non-trivial steady state. What is more, economic characteristics of the point of the long-term equilibrium of the model are examined, model parameters are calibrated and growth paths of basic macroeconomic variables in selected variants of numerical simulations are presented.

Keywords: economic growth; investments flows; convergence/divergence

Ernest GINC
Mgr, Wydział Ekonomiczno-Informatyczny
Uniwersytet w Białymstoku, Poland
e-mail: ernest.ginc@uwb.edu.pl

LITWA W SYSTEMIE TRANSPORTOWYM REGIONU MORZA BAŁTYCKIEGO

Streszczenie

Region Morza Bałtyckiego na tle innych obszarów Europy można określić jako region stabilny gospodarczo i społecznie, o wysokiej aktywności inwestycyjnej podmiotów krajowych i zagranicznych. Niemniej, trudno jest mówić o RMB jako jednolitym obszarze gospodarczym. Podejmowane są liczne działania w ramach programu RMB, wśród których na uwagę zasługuje obszar dotyczący transportu. Litwa jako jeden z 11 krajów także uczestniczy w realizacji jednego z ważnych celów programu dotyczącego lepszego połączenia drugorzędnych i trzeciorzędnych sieci i węzłów w Regionie Morza Bałtyckiego z głównymi sieciami transportowymi zdefiniowanymi przez Partnerstwo TEN-T i Wymiaru Północnego w zakresie transportu i logistyki.

Słowa kluczowe: Region Morza Bałtyckiego (RMB); transport; Korytarz Transportowy Wschód – Zachód; Kolej Bałtycka – Korytarz Wzrostu

LITHUANIA IN THE TRANSPORT SYSTEM OF THE BALTIC SEA REGION

(Summary)

The Baltic Sea Region, when compared to other parts of Europe, can be defined as an economically and socially stable region, with high investment activity of domestic and foreign entities. However, it is difficult to talk about the region as a homogeneous economic area. There are various activities undertaken within the Baltic Sea Region scheme, among which the transport area deserves particular attention. Lithuania as one of the 11 countries also participates in the implementation of one of the important objectives of the program. As a member of the BSR Lithuania aims at better connecting the secondary and tertiary transport networks and nodes in the Baltic Sea Region to core transport networks defined by the Partnership of the TEN-T and the Northern Dimension.

Keywords: Baltic Sea Region (BSR); transport; East–West Transport Corridor; Rail Baltica Growth Corridor

Zdzisława JANOWSKA
Prof. zw. dr hab., Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: zjanowska@uni.lodz.pl

AKTYWNOŚĆ ŻYCIOWA I SPOŁECZNA OSÓB 60+ NA PRZYKŁADZIE SPOŁECZNOŚCI OSIEDLOWEJ W ŁÓDZI

(Streszczenie)

Celem opracowania jest prezentacja działalności organizacji pozarządowej, promującej aktywność życiową i społeczną osób starszych, reprezentujących osiedlową społeczność lokalną. Aktywność ta została rozbudzona dzięki budowanej siłami społecznymi biznesu na tym terenie, spółdzielni socjalnej, zatrudniającej osoby bezrobotne i jednocześnie miejsca zaspokajającego podstawowe potrzeby życiowe (bytowe, zdrowotne, kulturowe) społeczności lokalnej. W tym przypadku organizacja pozarządowa zastąpiła zobowiązane do pomocy osobom starszym instytucje osiedlowe i instytucje pomocy społecznej a jej działania rozbudziły ideę samopomocy i integracji sąsiedzkiej mieszkańców osiedla mieszkaniowego.

Słowa kluczowe: aktywność społeczna osób starszych; przeciwdziałanie izolacji społecznej osób starszych; samopomoc sąsiedzka; lokalna polityka społeczna

THE ACTIVITIES OF A DAILY LIVING AND SOCIAL LIFE OF THE 60+ COMMUNITY: A CASE STUDY HOUSING ESTATE IN ŁÓDŹ, POLAND

Summary

The aim of this paper is to present the activities of non-governmental organization that sparks both daily living and social life of the elderly living in a housing estate community. The social cooperative in question was heavily supported by the social-oriented companies operating in the district. It employs the unemployed and at the same time supports the local community to meet its basic needs in the field of livelihood, health and culture. In this case the non-governmental organization fulfills the responsibilities of both an housing estate and social welfare institutions in helping the elderly people in the district. The activities in turn triggered the idea of a self-help and supported the integration of the neighborhood residents of the housing estate.

Keywords: social activity of the elderly; preventing the elderly from social isolation; self-help; local social policy

Iwona KUKULAK-DOLATA
Dr, Katedra Polityki Ekonomicznej
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: doiwona@uni.lodz.pl

Tomasz KACPRZAK
Dr, Katedra Polityki Ekonomicznej
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: tkacprzak@uni.lodz.pl

WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA RYNKU PRACY – POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI

Streszczenie

Artykuł dotyczy dylematów związanych z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych w Polsce. Sformułowane zostały rekomendacje dotyczące pożądanego kierunku zmian legislacyjnych na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz przeprowadzona została analiza dotycząca roli otwartego i chronionego rynku pracy z punktu widzenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Sformulowano też listę potrzeb, zmian i zagrożeń w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zarówno ze strony pracodawców, jak i niepełnosprawnych pracowników. Artykuł kończą rozważania na temat możliwości i konieczności promowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Słowa kluczowe: zatrudnienie osób niepełnosprawnych

SUPPORT PEOPLE WITH DISABILITIES IN THE MARKET NEEDS AND OPPORTUNITIES OF WORK

(Summary)

The article concerns the dilemmas related to the employment of people with disabilities in Poland. Recommendations were formulated on the desired direction of legislative changes on the employment of people with disabilities and conducted an analysis on the role of open and protected labor market in terms of employment of people with disabilities . Formulated a list of needs and risks of changes in employment of disabled persons from both employers and workers with disabilities. The article ends with a reflection on the possibilities and the need to promote the employment of people with disabilities.

Keywords: employment of people with disabilities

Agnieszka MATUSZEWSKA-PIERZYŃKA
Dr, Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: a.pierzynka@gmail.com

KAPITAŁOWO-WŁASNOŚCIOWE WARUNKI TWORZENIA SPÓŁEK PRACOWNICZYCH W POLSCE

(Streszczenie)

Zasadniczym celem opracowania jest przedstawienie wyników przeprowadzonych badań empirycznych, zmierzających do oceny stopnia spełniania kapitałowo-własnościowych warunków tworzenia spółek pracowniczych, z uwzględnieniem wykorzystania przez nie możliwości odstąpienia od konieczności spełnienia tych warunków. Badania empiryczne nad kapitałowo-własnościowymi warunkami tworzenia spółek pracowniczych zostały przeprowadzone wśród podmiotów z województwa mazowieckiego, które zawarły umowy o oddanie przedsiębiorstwa państwowego do odpłatnego korzystania w latach 2000–2004 i w niezmienionej formie kontynuowały działalność gospodarczą do końca 2011 roku. Analiza stopnia spełnienia kapitałowo-własnościowych warunków przez spółki utworzone dla przejęcia w odpłatne użytkowanie przedsiębiorstw państwowych została dokonana na dzień ich rejestracji w Rejestrze Przedsiębiorców, opierając się na dokumentacji Ministerstwa Skarbu Państwa. Przeprowadzone badania empiryczne pokazują, że choć spółki pracownicze spełniały kapitałowo-własnościowe warunki umożliwiające im przejęcie przedsiębiorstwa państwowego w odpłatne korzystanie, to stopień w jakim połowa z nich przekraczała ustawowo określone wielkości minimalne dla wartości kapitału zakładowego i wielkości udziału w nim inwestorów zewnętrznych był nieznaczny. Co więcej, warto podkreślić, iż korzystanie przez badane spółki pracownicze z możliwości odstąpienia od konieczności spełnienia kapitałowo-własnościowych warunków ich tworzenia odbywało się na niewielką skalę.

Słowa kluczowe: proces prywatyzacji; prywatyzacja bezpośrednia; oddanie przedsiębiorstwa państwowego do odpłatnego korzystania spółce

CAPITAL-OWNERSHIP FORMING CONDITIONS OF EMPLOYEE-OWNED COMPANIES IN POLAND

(Summary)

The essential aim of this paper is to present results of conducted research, leading to the degree assessment of meeting capital-ownership forming conditions of employee-owned companies, including usage by them of the abandonment possibility from the need to fulfill of these requirements. Empirical studies on capital-ownership forming conditions of employee-owned companies were carried out among entities from the Mazovian province which entered into the giving a state-owned enterprise to be used for a consideration agreement over the period 2000–2004 and continued business activities in the unchanged form to the end of 2011. The degree analysis of capital-ownership conditions fulfillment by companies formed for taking over state-owned enterprises into usage for a consideration was made per day of their registration in the Register of Entrepreneurs, based on documentation of the Ministry of Treasury. Conducted research shows, that although employee-owned companies meet capital-ownership conditions letting them take over a state-owned enterprise into usage for a consideration,

the degree in which the half of them exceeded the specified by law minima for the value of share capital and the size of the outside investors participation in it was little. Additionally, it is worthwhile emphasizing, that usage by examined employee-owned companies the abandonment possibility from the need to fulfill of their capital-ownership forming conditions took place on the small scale.

Keywords: process of privatization; direct privatization; giving of a state-owned enterprise to a company to be used for a consideration

Stanisław PILŹYS
Mgr, Katedra Ekonomii
Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie
Uniwersytet w Białymstoku, Poland
e-mail: s.pilzys@uwb.edu.pl

HYDROENERGETYKA NA LITWIE – POTENCJAŁ I BARIERY ROZWOJU

(Streszczenie)

Celem artykułu jest ukazanie potencjału, jak też głównych barier rozwoju hydroenergetyki na Litwie. Szybki rozwój technologii odnawialnych źródeł energii, w tym hydroenergetyki, jest wynikiem polityki energetycznej Unii Europejskiej. Niemniej, hydroenergetyka rozwija się o wiele wolniej w porównaniu z alternatywnymi technologiami OZE. Główne tezy artykułu mówią o tym, że proces rozwoju energetyki wodnej na Litwie został zahamowany ze względu na krajowe rozwiązania prawne oraz ochronę środowiska naturalnego.

Słowa kluczowe: hydroenergetyka; sektor energii elektrycznej; odnawialne źródła energii; polityka energetyczna

HYDROPOWER IN LITHUANIA – POTENTIAL AND BARRIERS TO DEVELOPMENT

(Summary)

The purpose of this article is to present the potential, as well as the main barriers to the development of hydropower in Lithuania. The rapid development of renewable energy, including hydropower, is a result of the European Union energy policy. However, hydropower is growing much more slowly compared to alternative renewable energy technologies. The main thesis of the article say that the process of the development of hydropower in Lithuania has been halted due to national legal regulations and the protection of the environment.

Keywords: hydropower; electric power sector; renewable energy; energy policy

Andrzej SKIBIŃSKI
Dr inż., Katedra Ekonomii, Inwestycji i Nieruchomości
Wydział Zarządzania
Politechnika Częstochowska, Poland
e-mail: skibinska@tlen.pl

**UWARUNKOWANIA PRZEMIAN STRUKTURY GOSPODARSTW DOMOWYCH
I RODZIN POLSKICH NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO –
WYBRANE ZAGADNIENIA**

(Streszczenie)

Celem niniejszej publikacji jest wskazanie uwarunkowań przemian, jakim podlegają gospodarstwa domowe i rodziny w Polsce w ujęciu regionalnym. Realizacja wskazanego wyżej celu badawczego jest poprzedzona analizą w oparciu o źródła danych zastanych. Analizę ilościową i jakościową danych zastanych przy zastosowaniu metody opisowej, przeprowadzono z uwzględnieniem: danych statystycznych GUS, informacji z NSP (z 1988, 2002, 2011 roku), Banku Danych Lokalnych oraz Roczników Demograficznych z różnych lat.

Słowa kluczowe: gospodarstwo domowe; tendencje demograficzne; czynniki demograficzne i ekonomiczne

**CONDITIONS CHANGE THE STRUCTURE OF HOUSEHOLDS AND POLISH FAMILIES
FOR EXAMPLE OF SILESIA PROVINCE – SELECTED ISSUES**

(Summary)

Purpose of the publication is to identify determinants of changes in size and structure governing contemporary family Poland and threats and disturbances in its functioning. Implementation of the research indicated above is preceded by a significant extent based on existing data sources. Quantitative and qualitative analysis of existing data using descriptive methods, was carried out taking into account: data from CSO, information from the Census (1988, 2002, 2011), the Local Data Bank and Demographic Yearbooks of various years.

Keywords: household; population trends; demographic and economic factor

Klaudyna SZCZUPAK
PhD Candidate, Institute of Social Policy
Faculty of Journalism and Political Science
University of Warsaw, Poland
e-mail: k.szczupak@student.uw.edu.pl

**MATERNAL SEPARATION ANXIETY FROM THE FAMILY
POLICY PERSPECTIVE: OBJECTIVE AND SUBJECTIVE RATINGS
OF FINANCIAL SITUATION**

(Abstract)

Maternal Separation Anxiety (MSA) is a condition defined by an unpleasant emotional state associated with the experience of separation from the infant. Previous studies have shown, that high levels of MSA may be caused, among other factors, by difficult socioeconomic conditions characterized by social characteristics such as poor neighbourhood quality, low-income level, low socioeconomic position and low job satisfaction. This article presents the relation between objective income of mothers and MSA levels and subjective ratings of financial situations and MSA levels. The article presents the results of quantitative research carried out by the author on Polish mothers (survey questionnaire of 153 mothers with first born children between 1–12 months, on maternity leaves and living with a partner). Results of the study show that mothers with lower net income per family member had higher MSA levels and that mothers who rated their financial situation as worse, also had higher MSA levels. The final aim of the article is to provide an answer to the question how specific family policy instruments may contribute to reducing MSA levels in mothers and increase the well being of the family.

Keywords: Maternal Separation Anxiety; Family Policy; Socioeconomic Position

**MATCZYNY LĘK SEPARACYJNY W KONTEKŚCIE POLITYKI RODZINNEJ:
OBIEKTYWNA I SUBIEKTYWNA OCENA SYTUACJI FINANSOWEJ**

(Streszczenie)

Matczyzny lęk separacyjny (MSA) to nadmierny lęk u matki, koncentrujący się na sytuacji oddzielenia od swojego dziecka. We wcześniejszych badaniach można zauważyć, że podwyższony poziom MSA u matek jest spowodowany, między innymi, trudną sytuacją społeczno-ekonomiczną. Cechy środowiska takie jak: złe warunki mieszkalne, niski poziom zarobków, niska pozycja społeczno-ekonomiczna i małe zadowolenie z zatrudnienia mają wpływ na poziom MSA u kobiet. Badanie przedstawione w artykule potwierdza związek pomiędzy obiektywną sytuacją finansową matek i subiektywną oceną sytuacji finansowej matek a poziomem MSA. Artykuł przedstawia wyniki badań ilościowych przeprowadzonych przez autorkę. W badaniach wzięły udział 153 kobiety. Wyniki badań pokazują, że kobiety, które oceniały swoją subiektywną i obiektywną sytuację finansową jako gorszą, miały podwyższone poziomy MSA w porównaniu do kobiet w lepszej sytuacji finansowej. Autorka pokazuje jak różne instrumenty polityki rodzinnej mogą przyczynić się do poprawienia sytuacji finansowej matek, co mogłoby spowodować niższe poziomy MSA u kobiet i uchronić je przed złymi skutkami podwyższonego poziomu MSA.

Słowa kluczowe: Matczyzny Lęk Separacyjny; polityka rodzinna; pozycja społeczno-ekonomiczna

Jan WINCZOREK
Dr, Katedra Socjologii Prawa
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Warszawski, Poland
e-mail: janwin@janwin.info

METODOLOGIA BADAŃ EMPIRYCZNYCH NAD POMOCĄ PRAWNĄ. STAN OBECNY I PERSPEKTYWY ROZWOJU

(Streszczenie)

W artykule omówione zostały metody badań empirycznych nad publicznie dostępną pomocą prawną, stosowane za granicą. Skupiono się na metodologii *paths to justice*, użytej od końca lat 90. w kilkudziesięciu badaniach na całym świecie. Podkreślono liczne zalety tego podejścia, ale także wskazano na jego ograniczenia i możliwości rozwoju. W podsumowaniu zaakcentowano potrzebę realizacji podobnych badań w Polsce.

Słowa kluczowe: pomoc prawna; *paths to justice*; badania ilościowe

METHODOLOGY OF EMPIRICAL RESEARCH INTO LEGAL AID. THE PRESENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS

(Summary)

The paper discusses methods of empirical research on public legal aid, used outside of Poland. It focuses on paths to justice methodology, which since late 1990 has been used in few dozen studies around the world. While stressing many advantages of this approach, the paper also points at its limitations and possibilities of further development. In summing up, it indicates the need of completing similar studies in Poland.

Keywords: legal aid; paths to justice; quantitative methods